

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE 20/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 24 kap. i rättegångsbalken

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 6 september 2006 en proposition med förslag till lag om ändring av 24 kap. i rättegångsbalken (RP 85/2006 rd) till lagutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- tingsdomare Arto Helenius, justitieministeriet
- professor Veli-Pekka Viljanen.

PROPOSITIONEN

Till rättegångsbalken fogas en bestämmelse, enligt vilken justitieministeriet bemyndigas att ge

anvisningar till tings- och hovrätterna om hur deras avgöranden ska meddelas myndigheterna.

Lagen avses träda i kraft den 1 oktober 2006.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Lagförslaget ska medverka till att avgörandena från tingsrätterna och hovrätterna registreras i det befintliga elektroniska domslutssystemet. I detta syfte föreslås 24 kap. i rättegångsbalken få en ny paragraf som föreskriver att tingsrätterna och hovrätterna är skyldiga att meddela myndigheterna sina avgöranden på det sätt som justitieministeriet bestämmer.

Bestämmelsen är mycket generell och överlåter de facto åt justitieministeriet att genom föreskrifter ordna alla frågor i anknytning till anmälningssplikten. Om man vill tillåta att justitieministeriet utfärdar bindande regler för domstolarna i den här typen av frågor, måste frågan regleras genom förordning av justitieministeriet, an-

ser lagutskottet. Ett sådant normgivningsbemyndigande i lag måste vara betydligt mer exakt och bättre avgränsat än den föreslagna bestämmelsen.

Utskottet noterar att regeringen i motiven flera gånger talar om "anvisningar", trots att de sägs vara bindande eller förpliktande. Grundlagsutskottet har i sin praxis ansett det onödigt med bestämmelser om föreskrifter i lag eftersom en myndighet inom sitt lagfästa kompetensområde får meddela föreskrifter också utan bemyndigande (se t.ex. GrUU 42/2006 rd, GrUU 14/2006 rd och GrUB 4/2006 rd). Bestämmelser om anvisningar är bara ägnade att fördunkla skillnaden mellan å ena sidan förpliktande rättsregler som meddelas med stöd av lag

och å andra sidan föreskrifter som i de närmaste är rekommendationer, är grundlagsutskottet ståndpunkt.

Enligt vad lagutskottet har erfarit har det inte förekommit några problem med att registrera avgörandena från tingsrätterna och hovrätterna. Mot bakgrunden av detta kan målen i propositionen mycket väl genomföras med hjälp av anvisningar från justitieministeriet till domstolarna. Det är klart att domstolarna i de tekniska frågor med bara indirekt förankring i lagskipningen följer den typen av anvisningar, anser utskottet.

Med hänvisning till det ovan anförda anser lagutskottet att lagstiftningsåtgärden i proposi-

tionen inte är nödvändig i dagsläget. Justitieministeriet kan dock med fördel undersöka vilka bestämmelser det finns om domstolarnas skyldighet att registrera och meddela sina beslut och utifrån resultaten bedöma om det i framtiden eventuellt kan vara befogat att utfärda vissa allmänna eller samlande rättsligt förpliktande bestämmelser.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår lagutskottet

att lagförslaget förkastas.

Helsingfors den 24 november 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tuija Brax /gröna
vordf. Susanna Rahkonen /sd
medl. Esko Ahonen /cent
Leena Harkimo /saml
Lasse Hautala /cent
Tatja Karvonen /cent

Petri Neittaanmäki /cent
Lyly Rajala /saml
Petri Salo /saml
Pertti Salovaara /cent
Minna Sirnö /vänst
Juhani Sjöblom /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Risto Eerola.